

[Kristine Heltberg.]

vi også her er ved at være et stykke inde i 5. akt. For alt i alt er dette her jo et skuespil. Jeg håber, at de tilhørere, som vi har set her i folketinget, og som ikke helt ligner dem, der plejer at være der, oplever det groteske i situationen, at vi genopfører, med mere eller mindre god besætning, et stykke, der hedder: »Forholdet mellem Rigsdagen og Det kgl. Teater«, et stykke, der i alle sine akter er meget indgående skildret af teaterhistorikeren Robert Neiiendam i den bog, der hedder »Den danske Rigsdag«, bind 5. Gang på gang har vi haft dette traditionelle opgør fra mere eller mindre fremfærende fuentaster eller endda bedagede kulturfjender, der har løbet storm mod teatrets idé, mod nationalscenen, mod de offentlige tilskud, og hvad det nu har været, men gang på gang er det lykkedes at få dem stemt ned, lige så længe som rigsdagen har eksisteret, lige siden den første debat i 1850.

Jeg har, som jeg sagde det i mit indlæg før, egentlig ventet denne udgang på debatten, og det glæder mig meget, men vi kommer ikke videre, hvis de synspunkter, der her er blevet fremført meget kraftigt af repræsentanter for de fleste af folketingets partier, bliver inden for denne sal, og hvis de massemidler, hvis opgave det er at videregive debatten, fortier dér, hvor der er noget nyt at fortælle, og giver så mange fejlagtige oplysninger, som det har været tradition at give om Det kgl. Teater, at det er umuligt at få dem gendrevet og dementeret alle til hobe. Det er på tide, at man besinder sig fra massemediernes side, således at en gentagelse af denne debat om så og så mange år eller måske endda før, om nogle måneder, vil vise sig at være temmelig overflødig. Det ville være godt, hvis de folk, der gør sig til befolkningens talerør, virkelig gik ud og lyttede til de masser af mennesker, der som amatører, som tilskuere, som kunstdyrkere, som kulturmennesker i stor eller lille målestok alle sammen er med til at skabe den kulturtradition, som nogle, med deres flade og selvforherligende holdning har prøvet at få tilintetgjort ved gennem den sidste lange tid at prøve ligesom åndeligt at bombe os tilbage til en stenalder eller endnu længere tilbage. Det er så at sige konklusionen på denne debat: lad os få en debat ude i befolkningen med større forståelse for de grundlæggende problemer i forbindelse med ikke blot Det kgl. Teater, men den danske kultur, som Det kgl. Teater blot er et led i.

Gerda Møller (KF):

Jeg har kun to bemærkninger; den ene er til fru Bodil Emanuel, den anden er til fru Kirsten Jacobsen. Jeg vil gerne slå fast her fra talerstolen, at jeg ikke har ønsket indgreb over for stykker, der spilles, således som fru Bodil Emanuel sagde. Tværtimod sagde jeg, at vi ikke ønskede censur, men jeg har henstillet til teatret i højere grad at finde forfattere til stykker, der er i bedre overensstemmelse med, hvad folk ønsker at se på en nationalscene. Jeg mener naturligvis, at kunsten skal være forud for tiden, men jeg mener også, at der er grænser for, hvor meget forud den skal være. Jeg har i hvert fald selv oplevet at overvære skuespil – det er ikke bare ét, men flere gennem årene – hvor folk er gået efter 1. akt, fordi de ikke havde lyst til at se resten. Når andre holdt ud, har det udelukkende været på grund af skuespillernes fremragende præstationer og mindre i håbet om, at det dog ikke kunne blive værre.

Det er selvfølgelig rigtigt, som ministeren sagde, at mange af de forfattere, der i dag accepteres, er blevet klassikere og værdsættes højt, ikke var værdsat, men omstridt på det tidspunkt, de levede, men det er måske netop, fordi også de på det tidspunkt var langt forud for deres tid. Det er derfor, at jeg har fremhævet nødvendigheden af kontinuitet i udviklingen på teatret med hensyn til repertoiret. Der er grænser for, hvor langt forud man skal være for sin tid.

Fru Kirsten Jacobsen var inde på vor lette holdning til problemerne ved, at vi er positive over for at bevare nationalscenen, men at når det gjaldt pengene, blev penge-kassen lukket i. Vi har ikke smækket med noget låg, i hvert fald ikke endnu. Vi har ganske vist heller ikke givet tilsagn til ministerens projekt, således som det foreligger, vi har bare bedt om at måtte afvente rationaliseringsundersøgelsen. Derfor er jeg da glad for ministerens svar til fru Nathalie Lind – og det gjaldt vel også mig, for vi har jo samme indstilling – at han heller ikke havde forventet af os, at vi skulle tage stilling til denne bevilling i dag, men at også ministeren fandt det naturligt at afvente rationaliseringsundersøgelsen. Vi har, som jeg nævnte det i første omgang, også visse tanker, som vi ønsker drøftet før den endelige stillingtagen, og det går jeg ud fra ministeren har forståelse for. Vi tager altså ikke nogen nem holdning, men vi vil ikke lade os presse af frem-